

עטרת שלום

עלון שבועי שיע"י מוסדות קאמרגא בארה"ק – בגשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
רח' ארזי הבירה 48 ירושלים
פרשת לך לך

בס"ד, עש"ק פרשת לך לך
חשוון תשפ"ג – שנה י"ד גליון תרל"ג

זמני הדלקת הנרות ומוצ"ש

ירושלים	הרה"ג מוצ"ש	ר"ת
4:11	5:24	6:04
4:26	5:26	6:00
5:30	6:47	6:59
5:19	6:35	6:47

נא לשמור על קדושת הגליון

עטרת ראשנו

דברי תורה מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

וַיֹּאמֶר הוֹי"ה אֶל אֲבָרָם לֵךְ לָךְ מֵאַרְצֶךָ וּמִמּוֹלַדְתֶּךָ וּמִבֵּית אָבִיךָ אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אָרָאָךְ (יב א)

איזה לבוש ושמלה, ואח"כ 'ויפרד לזמ מעמו' עיי"ש. וזה ע"י 'ויסע אברהם הלך ונסוע הנגבה' (יב טו) ופרש"י שהוא לדרומה של א"י. וזה אמרו חז"ל (בבא בתרא כה): הרוצה שיחכים ירדים. היינו שאברהם אבינו כל רצונו היה לבוא לחכמה בחינת התורה, כי ע"י התורה יהיה 'ויפרד לזמ מעמו' היצה"ר, וכמו שאמרו חכמז"ל במסכת סוכה (נב): תנא דבי ישמעאל, אם פגע בך מנוול זה, משכהו לבית המדרש, אם אבן הוא נימוח, אם ברזל הוא מתפוצץ עיי"ש.

וממשיך התורה לומר שע"י כל מה שתיקן או 'יעתק משם ההרה' (יב ה) היינו דוה פירש רבינו-בחי ש'ההרה' מרמז להשכינה, אשר הר המוריה מכון כנגדה עכ"ל. והכוונה בזה לפי זה, שידוע מה שאמרו חז"ל בפסחים (פח). לא כאברהם שכתוב בו הר, ולא כיצחק שכתוב בו שדה, אלא כיעקב שקרא בית עיי"ש. היינו שכל אחד תיקן והעלו את השכינה כפי מדרגתם, שאברהם אבינו צריך לתקן ההר בעצמו, וזה מרמז 'ההרה' שהוא תיקן את החלק השכינה בחינת הר, ויצחק אבינו יותר בחינת שדה, עד שיעקב אבינו עשה לשכינה בחינת בית.

וממשיך הפסוק לפרט בחינתו של אברהם אבינו שהיה 'מקדם לבית-אל' היינו לפני בחינת הבית של יעקב, ויט אהלה' שהיה בחינתו רק בחינת אוהל ולא בית, 'בית אל מים' כצד אחד כמערכ של אברהם היה בחינה בית שעוד לא נתקן, וכצד השני כמזרח 'והעי מקדם' היינו והעי"י בני' יחוד צ"א, שהיה מקדם שעוד לא היה היחוד ביחודא שלים, ועל הבחינה שלו בחינת הר 'ויבן שם מזבח' העלה את השכינה בחינת מזבח בשלימות.

רעוא דרעיון תשנ"ט לפ"ק

מרמז כאן התורה 'לך לך' בני' מאה, שאברהם אבינו היה צריך לתקן קומת אדה"ר ממה שנתמעטה למאה אמה.

וע"ז מכאן התורה שהתיקון היא ע"י שיתקן את שם הו"ה, ולהיות מרכבה לשמו יתברך, וזהו 'מארצך' מרמז לה' אחרונה של שם הו"ה בחינת מלכות, 'וממולדתך' מרמז לו' של שם הו"ה בחינת יסוד ז"א קדישין, 'ומבית אביך' מרמז לה' ראשונה של שם הו"ה בחינת בינה, כי בינה הוא הבית לאבא חכמה כידוע, 'אל הארץ אשר אראך' מרמז לו' של שם הו"ה בחינת חכמה, בסוד אבא יסד ברתא (זוה"ק ח"ג רנח). שחכמה מתקן את בחינת הארץ, וגם איתא בזוה"ק (ח"ב יב). עה"פ 'מרחוק הו"ה נראה לו' (ירמיה לא ב) שהוא בחינת חכמה.

וע"י שיתקן את שם הו"ה, אז יבוא עליך כל הברכות האלו 'ואעשך לגוי גדול' בחינת ה' אחרונה, 'ואברכך' בחינת ו', 'ואגדלה שמך' בחינת ה' ראשונה, 'והיה ברכה' מרמז לו' בחינה חכמה כהידוע מכוונת מטבע ברכות עיי"ש. וע"י שיהיה אברהם אבינו מקור הברכה והשפע, אז ממילא 'ואברכה מברכך' וגו' שהברכות יהיו מסורים בידך.

וזוהו כוונת רש"י והזוה"ק שלך לך הוא להנאתך ולטובתך לתקונך לגרמך.

וזהו אע"פ שכבר תיקן כל הקומה שלימה שלו מ"מ הולך אתו לבוש של משכא דחויא, כמוש"כ אא"ז רבינו הגאון הקדוש רבי יצחק יהודה יחיאל מקאמרגא זצוק"ל זיע"א בשם דודו הגה"ק רבי צבי מוידיתשוב זצוק"ל, בספה"ק נתיב מצותיך (נתיב התורה א ד) עה"פ 'וילך אברם כאשר דבר אליו ה' וילך אתו לזמ' (יב ד) לזמ הוא מלשון 'לזמיה בשמלה' (שמואל-א כא ט), דהיינו שאברהם הצדיק הולך בדברי השם, ובהכרח בכל התחלות קשות הולך אתו

פרש"י 'לך לך' להנאתך ולטובתך. ובוזוה"ק איתא (ח"ב לב). רבי שמעון אמר, 'לך לך' לתקונך לגרמך.

וזהביאור בזה יש לומר, דהנה כאן מדובר לאחר שיצא אברהם אבינו מאור כשדים, כמו שכתוב בסוף פרשת נח 'ויצאו אתם מאור כשדים' (יא לא) ופירש שם רש"י (יא כח) שאור כשדים מרמז על מה שהשליכו את אברהם אבינו לכבשן האש, משום שכיתת צלמיו של נמרוד עיי"ש.

ולכן כשראה הקב"ה שאע"ה מסר נפשו על קידוש השם במסירות נפש למען שמו יתברך, אמר לו הקב"ה איך הוא הדרך לתקן את כל אברך, ולקדש כל אבר ואבר, שתהיה קומה שלימה בחינת עולם קמן, ולהיות מרכבה לקדושה עליונה בעשר מדרגותיה, כי האדם נברא ברמ"ח אברים ושס"ה גידים גשמיים, ובעשותו אחת מרמ"ח מצות עשה אזי ממשיך חיות מהמצוה אל האבר הפרטי המתייחס לאותה מצוה, וכן במניעת לא תעשה ממשיך חיות אל הניד הפרטי.

וכמו כן צריך לתקן הקומה שלימה עם כל בחינותיה כמו שהיתה באדם הראשון קודם המיעוט, וכמו שאיתא בלקוטי-תורה (וירא) ממרן האריז"ל, שאברהם היה צריך לתקן החטא של אדה"ר, כי היה לו חלק מאדה"ר.

וזוהו מה שמרמז כאן התורה באמרו ב"פ 'לך לך', על מה שאמרו חז"ל במסכת חגיגה (יב ע"א) וז"ל: דאמר רבי אלעזר, אדם הראשון מן הארץ עד לרקיע שנאמר 'למן היום אשר ברא אלהים אדם על הארץ' (דברים ד לב), וכיון שסרח הניח הקב"ה ידיו ומיעטו שנאמר 'אחור וקדם צרתני ותשת עלי כפכה' (תהלים קל"ט ה), ובילקו"ש (דברים רמז תתכו) איתא, שמייעטו והעמידו על מאה אמה עיי"ש. וזה

עטרת פז

אמרות טהרות מרבתינו זי"ע

**וְאֶעֱשֶׂה לְגוֹי גְדוֹל וְאֶבְרַךְ וְאֶגְדַּלְהָ שְׁמִי
וְהָיָה בְרִכָּה (ד' כ"ב).**

פירש רש"י הקדוש, יכול יהיו חותמין בכלל, ת"ל והיה ברכה כך חותמין ולא בהם. אפשר לרמוז שהכתוב בעצמו מרמז שרק באברהם אבינו חותמין ולא ביצחק או ביעקב. כי והיה ברכה בנימטריא רנ"ג, ואברהם עם האותיות בנימטריא רנ"ג, לרמוז שרק באברהם אבינו חותמין ולא ביצחק ויעקב.

'מעשה שלום' מרבינו שלום מקאמרנא

וַיִּחַלֵּק עֲלֵיהֶם לִיקָה הוּא וְעֶבְדָיו וַיִּפֶּם (ד' טו).

ואמרו חז"ל שאברהם היה זורק עפר ונעשה חצים (תענית כא), ויש אומרים הם זורקים חצים ונעשים עפר. ושמעתי משם אדוני מורי ורבי מוהר"ר אברהם יהושע העשיל מאפאמא, יש במדרש (תנא דבי אליהו רבא י') 'מגן אם יראה ורומח בארבעים אלף בישראל' (שופטים ח). אם יהיה שני צדיקים כאברהם, עליהם הכתוב אומר 'מגן אם יראה ורומח'. ואין דור פחות משישים רבוא. יגיע לעשרים אלף, צדיק אחד, ולארבעים אלף, שני צדיקים כאברהם. ואצל אברהם יש פלוגתא, אם הוא זרק עפר ונעשו חצים, אם כן לפירוש זה לא היה צריך לרומח, כי עפר שלו נעשו רמחים וקשתות, וליש אומרים שזרקו חצים ונעשו אפשר אין צריך למגן, להגן בעד עפר, ואם יהיה ארבעים אלף בישראל או יש שני צדיקים כאברהם ביניהם, אז זכותם גדול שהם זורקים עפר ונעשו קשתות ורמחים, ואין צריך לרומח, וחצים שזורקים עליהם נעשין עפר, ואין צריך למגן, והוא 'מגן אם יראה ורומח בארבעים אלף בישראל' שהרי יש שני צדיקים כאברהם, ואין צריכים לא למגן ולא לרומח, ושפתים ישק מתוך מדבש.

'נוצר חסד' מרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא

**וּמִלְכֵי צֶדֶק מֶלֶךְ שְׁלֹם הוֹצִיא לָחֶם וַיִּזֵּן וְהוּא
כִּהְיוּ לְאֵל עֲלִיּוֹן (ד' יח).**

אפשר לפרש, על פי חכמ"ל במסכת ברכות (לה). במשנה, כיצד מברכין על הפירות, על פירות

האילן הוא אומר בורא פרי העין, חוץ מן היין שעל היין הוא אומר בורא פרי הגפן, ועל פירות הארץ הוא אומר בורא פרי האדמה, חוץ מן הפת שעל הפת הוא אומר המוציא לחם מן הארץ. ורש"י הקדוש מפרש הטעם, שמתוך חשיבותו קבעו לו ברכה לעצמו, וכן הפת. נמצא מזה המשנה, שעל הכול מברכים ברכה כללית, להוציא לחם ויין שעליהם אומרים ברכה לעצמם מחמת חשיבות, שאי אפשר לחיות בלעדיהם, כי הם סועדים לאדם, וכמ"ש בפסוק המובא שם בנגמרא (שם ע"ב), 'יין ישמח לבב אנוש ולחם לבב אנוש יסעד' (תהלים קד טו).

וזה אפשר לרמוז בפסוק 'ומלכי צדק מלך שלם הוציא לחם ויין' שהוא היה יודע ברוח הקודש שלעתיד החכמים יחייבו לברך על היין ולחם ברכה בפני עצמו משום חשיבות, דלא כשאר דברים שמברכים עליהם ברכה כללית, והוא 'הוציא לחם ויין' שהם יצאו משאר דברים, שעליהם צריכים לעשות ברכה בפרטיות. ומאופה היה יודע, כי זהוהו כהן לאל עליון שהיה יודע הכל ברוח הקודש.

'מעשה שלום' מרבינו שלום מקאמרנא

**וַיִּשְׁמַעְאֵל בְּנוֹ בֶן שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה בְּהַמְלוֹ
אֵת בְּשֵׁר עֶרְלָתוֹ (ד' כח).**

שזה עיקר מצות מילה, להעביר ערלת הלב מדות רעות וכל רע של יצר הרע, התלהמות היצר באש של גיהנם הנובע בלב הרשעים לניאוף ולבעס ולגאווה ולרציחה להיות נוקם ונוטר כעמלק, כמו שבארנו בישמעאל כתיב 'בהמלו את בשר ערלתו' שהוא המפל לעיקר הערלה, כי הערלה הוא הרע של כל מדות רעות והאות רעות וזה עיקר ערלה, ואותו חתיכות בשר של הערלה אינו אלא מפל שהרי מולי גוים נקראים ערלים (נדרים לא). כי הערלה והרע על שמם לכך כתיב אצל רשע 'את בשר ערלתו' המפל לערלה, ובאברהם כתיב 'בהמלו בשר ערלתו' שהעביר העיקר ג"כ כל הרע והערלה שהיה עדיין אחוז בנפשו העביר הכל. **'זהר חי' מרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא**

עטרת חכמים

עיונים וביאורים מרבתינו זי"ע

**וּמִלְכֵי צֶדֶק מֶלֶךְ שְׁלֹם הוֹצִיא לָחֶם וַיִּזֵּן וְהוּא
כִּהְיוּ לְאֵל עֲלִיּוֹן (ד' יח).**

כלומר בני ישראל הקדושים וצדיקי הדור האמיתים מבקשים ומתפללים מאת הקב"ה, ואומרים להקב"ה ומלכי צדק היינו מלך מלכי המלכים הקב"ה, בודאי בלי ספק הוא צדק בכל עניני דרכים שמדריך אותנו, ואפילו שיש לנו דחקות פרנסה וכן שאר עניני צער שעובר ח"ו על בר ישראל, אעפ"כ יודעים בני ישראל הקדושים באמונה שלימה שהקב"ה הוא צדק בזה, אלא הוא עצמו בעונותיו גרם שיהיה לו כך, וכן מלך מלכי המלכים הקב"ה הוא שלם בכל השלימות בלי שום חסרון בחקו יתברך, והוא אפילו שאנחנו חוטאים לפניו יתברך, אל תאמר שנעשה ע"י חמאך איזה פגם למעלה ח"ו וחס מלהכיר לומר כן.

אלא כל אחד כפי שעובר איזה עבירה רחמנא ליצולן, כך נסתם צינור שלו מהקדושה ואין יורד לו שום חיות דקדושה, וממילא כשרואים הקליפות שצינור דקדושה של איש זה הוא נסתם או יש לו כת לקמרג עליו עוד, עד שמונע ממנו לזה פרנסה ח"ו ולזה רפואה וכיוצא בו הרבה עניני צער שיראע ח"ו לבר ישראל בעודו בעולם הזה, אבל למעלה בעולמות העליונים חס מלהכיר לומר שמונע שם איזה פגם נגשם של עבירה, אלא שם הוא הכל שלם והוא יעשה שלום עלינו ועל כל ישראל אמן.

וזהו שאמר הכתוב הקדוש מלך שלם וכל זאת יודעים בני ישראל הקדושים, אעפ"כ לפי שאנחנו בניך ואתה אלקינו ואבינו, תרחם עלינו כרחם אב על בנים (תהלים קג יג), והוציא לחם ויין ר"ל פרנסת לחם הזה שישפיע הקב"ה לנו, יהיה בשמחה ובהסברת פנים בפנים צוחקות בלי טרחא, בסוד (תהלים קד טו) 'יין ישמח לבב אנוש' כנודע, וזהו הבקשה אעפ"י שאין אנחנו ראויים אעפ"כ הוציא לנו לחם ויין, והוא כי ע"ז שיהיה לנו פרנסה ברויח או נהיה כולנו בבחינת כהן לאל עליון בהנהגה של חסדים טובים זה לזה וכן במצות ומעשים טובים כנודע.

בן בית' ח"א דף לב: מרבינו אליעזר צבי מקאמרנא

עטרת רז

רזי תורה מרבתינו זי"ע

וְהָיָה אֲבָרָם בֶּן תְּשַׁעִים שָׁנָה וְתִשְׁעֵי שָׁנִים וַיֵּרָא הוּי"ה אֶל אֲבָרָם וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲנִי אֵל שְׂדֵי הַתְּהַלֵּךְ לִפְנֵי וְהָיָה תָמִים (ד' א)

לשער המ"מ, ועד עתה אינו נקרא תמים עוד, אלא דייקא כשכא בעוה"ש"ת לשער החמישים או והיה תמים, לזה אמר לו אנכי א"ל שד"י שהוא אמא עלאה ששם חמישים שערי בינה, התהלך שם בשערים אלו, לפני היינו בעבודתך הכשירה, עד שתבוא לבחינת והיה תמים שער החמישים.

'בן בית' ח"ב דף מ"ב: מרבינו אליעזר צבי מקאמרנא

הקב"ה שיהיה אברהם תמים וימול בשר ערלתו שהוא התחלת עבודתו לנכנס לחמישים שערים, כי הצדיק נקרא כ"ל העולה חמישים כנודע, לזה אמר לו התהלך לפני חמישים שערים אלו דקדושה, וכשאתה בא לפני בשער החמישים, או אתה תהיה תמים כנודע, כי נצ"ח עולה קמ"ח וכשחסור צ"ט שנים של אברהם שהיה קודם מצות מילה אז נשאר מקמ"ח מ"מ, שהם מ"מ שערים שצריך בר ישראל להלך מיום ליום, משער לשער, עד שבא

כלומר פסוק זה נדרש נגד מדת נצ"ח, ר"ל כשבא אדם למאה שנה הוא כאלו עבר ובטל מן העולם (אבות ה כא), וזה אמר הכתוב הקדוש כאן ג"כ כשבא אברהם לצ"ט שנים, או יורא ה' אליו ויאמר לו אני א"ל שד"י שהוא בינה, ר"ל שהודיע אותו שיש חמישים שערים דקליפה רחמנא ליצולן ששם הולכין כל הגוים ורשעים, ויש חמישים שערי בינה דקדושה שבהם הולכים ישראל הקדושים כדאיתא (בס' חסד לאברהם נה כ'), וכשרצה

שולחן הטהור

לקט הלכות מספר 'שולחן הטהור' וזר זהב' לרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא זי"ע

דינים השייכים לערב שבת. סימן רמט

עונג שבת

מרעה טוב ריעים אהובים^א. וכשרים, כי ענג שבת איננו דוקא אכילה ושתייה, אלא לב שמח, ושבת טוב ומאור, ואם לא ימצאנו יכול לילך עד סמוך לשקיעת החמה, אבל אף על פי כן יזרו בכל עוז שלא יצטרך לזה, אלא אם אירע לו אונס וסיבה מותר, כמו שאירע לי בימי חורפי שבאתי למקום אחד בליל שישי, וראיתי שיש שם ליצני הדור, ואז נסעתי משם תיכף עד למחר זייגער פיער [שעה ארבע], והיה לנו שבת טוב:

נוסע בקרון

ה. בקרון עם סוסים יכול לילך על דרך המלך לערך ארבע פרסאות^ב, והכל לפי הסוסים והדרך. כללו של דבר יותר מן ר"ו מינוטי^ג. אסור ליסע בערב שבת, אם לא על דרך שבארנו שמותר:

~~~~ זר זהב ~~~~

הדיעות אסור, דעונג שבת לאכול תבשילין חמין והוא מצוה, ואי אפשר להולך עמו תבשילין של שבת:

~~~~ מסגרת השלחן ~~~~

ל עמוד יח). ועוד הא פירש הר"ן (שבת ז: ד"ה גרסינו) אמאי דנקט אושפיזא סמך, ולא כפירוש רש"י דאמאי דנקט עמו בדרך סמך עיין שם. וכן מצאתי בפרישה (דרישה סק"ב) בשם רש"ל (בביאורו לטור) זה לשונו, לכל הדעות אם הכין סעודתו ולקחה עמו שרי, ומכל מקום נראה לי דלא יהלך עד עת ערב דשמא לא יגיע למלון מבעוד יום וילך יותר מדאי. עד כאן לשונו.

ג. **ובלב שמח.** ראה עוד בזה לעיל (סימן רמב סעיף ב).

ד. **ריעים אהובים.** ראה עוד בזה לעיל (סימן רמב סעיף א).

ה. **לערך ארבע פרסאות.** ראה בב"ח (סעיף ב) וב'מגן אברהם' (סק"א) ואם הוא יושב בעגלה יכול ללכת יותר, והובא דבריו בש"ע הרב (סעיף א) ובמשנה ברורה (סק"א).

ו. **כללו של דבר יותר מן ר"ו מינוטי וכו'.** דהרי אסור ללכת יותר משלשה פרסאות. פרסה הוא ארבעה מיל, מיל הוא שמונה עשרה דקות [ראה עוד לעיל (סימן רמא סעיף ה)], הרי ששלשה פרסאות הוא מאתיים ושש עשרה דקות.

ז. **רש"י פירש אמאי דנקט סמך.** דאיתא בגמרא (סוכה מד:): אמר אייבו משום רבי אלעזר בר צדוק, אל יהלך אדם בערבי שבתות יותר משלש פרסאות, אמר רב כהנא לא אמרן אלא לביתיה, אבל לאושפיזיה אמאי דנקט סמך. ופרש"י, אבל לאושפיזיה אמאי דנקט סמך, אינו סמוך על בני הבית, ונושא עמו סעודתו, ועל מה שבידו נסמך. ע"ש.

ג. צרכי שבת וענג הוא כמו שנהגו בכל ישראל, שיהיו לו תבשילין חמין^א. ומאכלי שבת, ולא מהני כלל במה שמולך {ב} מזונות עמו, וכן הוא בעולת תמיד^ב. דלא כאליהו רבה:

נמצא במקום שאינו ערב לו להיות בשבת

ד. אם הוא במקום שאינו ערב לו להיות לו שבת בענג, ובלב שמח^א, ובחיות אלקית, יכול לילך כמה שאפשר, שיגיע למקום טוב שיהיה לו שבת טוב בגשמי וברוחני.

עובדא מרבנו

ועל זה סמכתי בימי חורפי ליסע בימי הקיץ עד זייגער פיער [שעה ארבע], ומכל שכן כשאינו במקום ישוב בטוח, או כיוצא מן הטעמים שיודע בודאי שלא יהיה לו ענג שבת בישוב זה, מותר לו לילך כמה, עד שיגיע למקום

{ב} **מזונות עמו.** רש"י (סוכה מד: ד"ה אבל) פירש אמאי דנקט סמך, על מה שיש עמו צדה לדרך אף על פי כן אסור. ולכל

א. **סיהיו לו תבשילין חמין.** כדאיתא ב'בעל המאור' (שבת סוף טז): וכל בו (סימן לא), מובא ברמ"א (סימן רנז סעיף ח): **מצוה להטמין לשבת, כדי שיאכל חמין בשבת, כי זהו מכבוד ועונג שבת.** וכל מי שאינו מאמין בדברי החכמים ואוסר אכילת חמין בשבת, חיישין שמא אפיקורס הוא. ע"כ.

ב. **וכן הוא בעולת תמיד.** כתב ב'עולת תמיד' (עולת שבת סק"א): ונראה אפילו יש עמו מזונות אם המקום בטוח אינו רשאי לילך יותר משלשה פרסאות, דלא פלוגו חכמים בזה, דהא כלישנא בתרא (סוכה מד:): קיימא לן דאפילו הולך לאושפיזא דאמאי דנקט סמוך אפילו הכי אסור, ע"כ. והביא ראה לדבריו מדברי רש"י (שם ד"ה אבל) אבל לאושפיזא אמאי דנקט סמך, אינו סומך על בני ביתו ונושא עמו סעודתו ועל מה שבידו נסמך ע"כ, וללישנא בתרא לא מהני גם בכ"ג ע"ש. ולזה כוון רבינו ב'זר זהב' (סק"ב). ע"ש.

וראה ב'אליה רבה' (סק"ב) שחולק עליו, וכתב: אם באותו המקום שבא לשם יש עמו צידה, ולמקום שיגיע אפשר שלא יהיה לו, מכל מקום מותר משום דאגת סכנה, אבל כשמולך עמו מזונותיו מותר לילך אף שהוא במקום בטוח, כן נראה לי, וכן פירש הריב"ש (סוף סימן קא). ולאפוקי מ'עולת תמיד' שאוסר במקום בטוח אף כשמולך מזונות עמו, דהא בלישנא בתרא קיימא לן דאפילו לאושפיזא אמאי דנקט סמוך אפילו הכי אסור, על כרחך שלא ראה לריב"ש הנוכח לעיל. גם נראה לי דלא דק, דלישנא בתרא סבירא ליה דלא מיירי כלל כשמולך מזונות עמו, וכן מוכח בביאורי רש"ל לסמ"ג (עשין

עטרת תפארת

עובדות וסיפורים מרבתינו זי"ע

וְבֵן שְׁמֹנֶת יָמִים יְמוּל לְכֶם כָּל זָכָר לְדִרְתֵיכֶם (וי יב).

ומכּוּן לְקַח מִהֵר אֶת הַמַּטָּה, וְחָג חוּגָה סָבִיבוּ, וְהוּא עֲמֵד בְּאֲמֻצָּע וְלֹא יָכֹל לְעִבֵר מִחוּגָה, עַד שֶׁחֲבִיא עָלָיו חֲזִיר מִנְעַר, וְכִשְׂפָאָהוּ מְרוּ, אָמַר: זֶה הוּא עֹז פְּנִים גְּדוֹל. וּמֵהֵר וְעֵשָׂה מְחוּגָה בְּתוֹךְ הַעֲגוּל הַרְאֵשׁוֹן, וְעִבֵר חֲזִיר בְּעֵזָתוֹ בְּשִׁפְתֵי גְדִיו אֶת הַעֲגוּל הַרְאֵשׁוֹן, וְלֹא יָכֹל לְעִבֵר [אֶת הַעֲגוּל הַשְּׁנִיל], וְחֲזַר וּבְרַח.

וְכִשְׂפָאָה הַמְכַשֵּׁף, שֶׁכֵּל מִינֵי כֶּשֶׁף לֹא הוֹעִילוּ לוֹ, שִׁעֲבְרוּ אֶת הַמְחוּגָה וְיִזְקוּ אוֹתוֹ, אָמַר לְמַכְּרָן: עֵשָׂה אִתָּה. אָמַר לוֹ: אֲנִי לֹא אֶעֱשֶׂה שׁוֹם דָּבָר, רַק אֶקְרָא לִלְדִים שֶׁחֲנִיטִים, וְיִעֲשׂוּ בְּךָ נִקְמָה. מִיָּד בָּאוּ וְנֶאֱסָפוּ עָלָיו לְדִים קְטִנִּים הַרְבֵּה מְאֹד, וְנִפְלוּ עָלָיו, וְלֹא הִשְׁאִירוּ מִמֶּנּוּ עֶצֶם קָטָן שֶׁלֶם. כֵּן יֵאבְדוּ כָּל אוֹיְבֵיךָ חַיִּים וְנִפְתָּר.

מעשה השם מרבתינו יצחק אייזיק מקאמרנא

לְתַמּוּנַת חֲתוּל וְחֵיּוֹת טְמֵאוֹת, וְהַתְּחִיל לְחַפֵּר תַּחַת קַרְקַע הַבַּיִת, וְכַיִן שֶׁתַּחֲבֵב אֶת רֵאשׁוֹ לְתוֹךְ הַבַּיִת, אִזְ צָנְהוּ מְרוּ שֶׁצִּפְּהָ, וְהִכָּה אוֹתוֹ הַיְהוּדִי מִכּוֹת אֲכָזְרִיּוֹת הַכָּה וּפְצוּצוֹ, עַד שֶׁנִּשְׁבְּרוּ לוֹ יָד וְרֵגֶל. וְהִלֵּךְ הַכֹּהֵן לְבֵיתוֹ.

וּבִבְקָר הַיְתֵה שֶׁמַּחַת בְּרִית הַמִּילָה גְּדוֹלָה מְאֹד.

וּבְהִנָּדַע לְהַכְמֵר, שֶׁכֵּל זֶה עֲשָׂה לוֹ מְרוּ, קִבַּל אוֹתוֹ לִפְנֵי הַשָּׁרִים, שִׁכְרִיחוּ אֶת מְרוּ שִׁתְּנַפַּח אוֹתוֹ, עַד שֶׁהַשָּׁרִים הִסְבִּימוּ לוֹ. וְקָבְעוּ לוֹ זָמַן, שִׁיעֲמֵדוּ שְׁנֵיהֶם, וְכָל אֶחָד יַעֲשֶׂה מוֹפֵת שִׁתְּנַפַּח וְיִנְצַח אֶת חֲבֵרוֹ בְּמִקְהֻלוֹת עִם רַב.

וְנִתְנַעֲדוּ בְיָוֵם הַמִּלְעָד, כָּל הַשָּׁרִים וְהַכְמֵרִים וְהַמּוֹן כֵּב. וְאָמַר לוֹ מְרוּ: עֵשָׂה אִתָּה רֵאשׁוֹנָה מֵה שֶׁתּוֹכֵל. וְהַכְמֵר הִבִּיא עָלָיו כָּל מִינֵי רוּחוֹת וְשִׁדְדֵי וְחֵיּוֹת רְעוּת וְנַחֲשִׁים וְעִקְרָבִים וְכָל מִינֵי מוֹזִיקִי,

סֵפֶר לִי מוֹרֵי חֲמֵי מוֹרֵינוּ הַרְבֵּה אֲבָרְהָם מְרַדְּכֵי מִפְּנִיטְשׁוֹב ז"ל, שֶׁהִיָּה בְּכַפֵּר אֶחָד בְּכַמֵּר אֶחָד, מְכַשֵּׁף גְּדוֹל, שֶׁהִיָּה מִמֵּית לְגִדֵי יִשְׂרָאֵל קִדָּם הַמִּילָה בְּכֶשֶׁפָיו. פֶּעַם אַחַת אָרַע בְּרִית מִילָה לַיהוּדִי אֶחָד, שֶׁהִיָּה דָר בְּכַפֵּר הַנִּי"ל, וְרָאָה מְרוּ אֶלְקִי [הַבַּעַל שֵׁם טוֹב הַקְּדוּשָׁה], שֶׁהַכְמֵר מְכִין עֲצָמוֹ לְהַרְגֵּ אֶת הַיָּלֵד, וְנִסַּע מְרוּ בְּקַפְצָה לְשָׁם, וּבֹא שָׁמָּה עִם תַּלְמִידֵי, קִדָּם הַיָּלֵלָה שֶׁלְמַחְרָתוֹ יִהְיֶה הַמִּילָה, וְהַיְהוּדִי כִּבְדוֹ מְאֹד. וְאָמַר מְרוּ לְהַיְהוּדִי, שֶׁיִּסְגֵר הַדְּלָת וְכָל מְקוֹם פְּתוּחַ, וְלֹא יֵנִיחַ אֵף חוּר קָטָן אֶחָד שֶׁלֹּא יִסְתֵּם אוֹתוֹ, וְיִכְיִן לוֹ מְקוּלוֹת גְּדוֹלִים וְעֵבִים, וְכִשְׂיֵאמֵר לוֹ 'הַכָּה', אִזְ יִכָּה בְּכָל כַּחוֹ.

וְכִשְׂהִיָּה לְלָה, אִזְ דָּפַק אֶחָד בְּדִלְתָ שִׁפְתַח לוֹ, וְלֹא רָצָה הַיְהוּדִי, כִּאֲשֶׁר צָנְהוּ אוֹתוֹ אִישׁ הָאֶלְקִים. וְהִלֵּךְ הַכְמֵר בְּכֶשֶׁפִים, וְהִחְלִיף צוּרְתוֹ

עטרת החסידות

מספרי רבותינו הקדושים ז"ע

אברהם אבינו ע"ה

אלף צדיק כאברהם, שיעלה את כולם לחיי העוה"ב. 'אם אמצא בסדום' (שם יח כו), אבל בכל העולם פשיטא שהיו כמה צדיקים, תלמידי שם ועבר ותלמידיו של אברהם.

'זוהר חי' ח"ב דף ערב:

אאע"ה הוא שורש מדות טובות

אברהם ראש עולם התיקון, ושורש כל מדות טובות.

'נוצר חסד' אבות ה יט

השי"ת לימד לאאע"ה מידות טובות

מצינו אצל הקב"ה שאמר לאברהם אבינו במדת חסד 'אם אמצא בסדום חמישים צדיקים' (בראשית יח כו), גלוי וידוע לפני מי שאמר והיה העולם, שאין שם אף צדיק אחד, ולמה לא סילקו תיכף אין שם בסדום אפי' צדיק אחד, אפילו שיהיה צדיק נגד הרשעים שבעיר, ולכן דייק 'בתוך העיר', דהיינו אף שהם רשעים גמורים, אבל נגד רשעת סדום הם צדיקים וגם זה לא נמצא, ואין שם לא ארבעים ולא שלשים ולא כלום.

אלא שלא נכנס לתוך עומק דבריו, אלא מה ששאל השיב והמתין עד שסיים דבריו כל דבור ודבור, ואח"כ השיבו 'ונשאתי לכל המקום בעבור', 'לא אשחית', 'לא אעשה בעבור הארבעים', עד 'לא אשחית בעבור העשרה', ולא נכנס לתוך עומק דבריו להשיב לו תיכף ולא נמצא שם עשרה.

וכן כיוצא בזה, ילמד אדם מדה לטובה, שלא ישיב לחבירו אלא מה ששואל, ולא יעמיק לסלקו תיכף מכל וכל, עד שלא יהיה לחבירו מה לדבר...

'נוצר חסד' אבות ה ז

שורש אבות נמצא בכל אחד מישראל

שורש אבות שורש נקודת יחדות שיש בכל יהודי למסור נפשו על קדושת השם, וזה השורש נקודת יוד שורש אבות, לא נפגום בשום עבירה בעולם, וכמבואר בדברי מרן (ע"ה שער הירח פ"א) כידוע, ולכן בקרח לא חשיב אלא עד בן לוי (במדבר טו א), שקילקל שרשו שבשבטים שיש לכל בר ישראל שורש שבשטים, וזה יכול להתקלקל.

אבל שורש אבות... זה אי אפשר להתקלקל אלא במינות וכפירה, והמחלל שבת כעובד עבודה זרה (עירובין סט:), מקלקל ונכרת שורשן מן האבות אברהם יצחק יעקב רחמנא ליצלן... והוא פלאי.

'היכל הברכה' שמות דף ערה.

האבות הן מרכבה לשכינה

שלשה גווי קשת רשימו דאבות אברהם יצחק יעקב, 'באר חפרוה שריש' (במדבר כא ח). 'ואת קשת'י רושם האבות 'נתתי בעני' (בראשית ט, ג), כי הרושם זה לא נתקלקל בשום חטא, והוא רושם שיש מאבות בכל נפש מישראל, ועל ידו מקבל על קידוש שמו יתברך כל המיתות באהבה רבה...

אותו רושם אין בו פגם, אפילו אצל קרח לא נפגם שורש זה של יעקב, ולכן אף קל שבקלים כשרוצין ליפגום לו נקודה זאת חלילה על ידי מינות וכפירה, מוסר נפשו במיתות משונות. והוא על ידי נקודה של יהדות שקיבל מאות ש' רושם האבות... ולכן בעת ההוא נתגלו כח האבות שיש בכל נפש ישראל, ובויער באש בהתגלות אהבה למסור נפשו על קדושת השם, ולא באהבה מוסתרת.

'זוהר חי' ח"ב דף טו.

ידי אמונתו וצדקתו נתחזק בגבורה תקיף על יצר הרע, ולא דחה אותו אלא המתיק אותו, והחזירו לימין לאור גמור, לתכלית הטוב מלאך הקדוש, מסייע לעבודה ולחזוותא דשמעתתא כמו שעשה משה רבינו.

והן הן נסיונות הצדיקים, להחזיר השמאל לימין, להעלות היצר, גבורות שנפלו בקליפות ונעשה שד, לנסות אותו להשיב לשורשו גבורות קדושות כולו טוב, ויהיה מלאך קדוש. וכל זה על ידי כפיות יצרם מן מדות רעות ואהבות, להחזירם לעבודת הקדושה 'אהבה בתענוגים' (שה"ש ז ז) בכל מדות טובות. והן הן נסיונות לאברהם.

ובעקידה היה הגמר של כל עשר נסיונות שלו, שהחזיר כל עשר ספירות דגה לצלם קדוש אלהים קדושים בכל מיני קדושות ונגמר בעקידה, שכלל השמאל בימין, שהגבורות נתרוממו אל שורשן, שהם בשורש השרשים כלם חסדים טובים ומאירים.

'זוהר חי' ח"ב דף קמה:

ענין ירידת אאע"ה למצרים

וירד אברם מצרימה' (בראשית יב י). הקריב וירד להעלות הניצוצין לצורך יחוד שמו יתברך, והקריב לבו לאל אחד לבוא מצרימה... וזה שלש 'מצרימה' של אברם יחוד סוד עולמות נשמות אלהותו יתברך, במקנה בכסף ובוזהב. אבל ליצחק עלה לילל, נאמר (שם כו, ב) 'אל תרד', למדריגות התחתונות לעשות שם יחוד, כי הם יעלו אליך בלתי ירידה אל תרד מצרימה.

'היכל הברכה' דברים דף קס:

אאע"ה קיבל שכר כנגד העשרה דורות שהיו לפניו

מנח עד אברהם היו כולם מעולם התיקון, וכולם היו מכעיסין, בין ראשונים ואחרונים. 'ואברהם קבל שכר' ואור של כל דור המבול (אבות ה ג), דהמחשבות קדושות והשמחה והדביקות והחיות של תורה ומצוות, הם עצמם עולם הבא וכן עדן. וכן ההיפוך, מחשבות והתלהטות היצר הרע וכעס וגאווה, הוא עצמו אש של גיהנם, וכל נשמה מעורב טוב ורע, ויש לה חלק בתורה ועבודה ואורות עליונים.

ואם הנשמה נוטה לצד הרע, אז אלו הקדושות והחלקים של התורה הולכין לצדיק, ומוסיף כח ודביקות ואהבה בעבודת השי"ת, וכמו כן חלק הרע וכעס וגאווה של הצדיק הולך אל הרשע, הרודף אחר התלהטות יצה"ר ותאוות עוה"ז, והרשע מקבלם בסבר פנים יפות כי הם חיותות חיות ותאוות עוה"ז. ואברהם 'קבל' עליו לתקן 'שכר כולם' של דור המבול...

'נוצר חסד' אבות ה ג

מסכת ע"ז של אאע"ה היה מענין הגאווה

ואמר 'מאד מאד הוי שפל רוח' (אבות ד ד). כי ענין גאווה הוא ממש ע"ז, ואין עצה בהמלט ממנו, אלא השי"י עוזר. וארבע מאות פירקי דמסכת עבודה זרה של אברהם אבינו (ע"ז יד:), היה מענין הגאווה, כי גאווה ממש עובד אל נכר, והוא עצמו עבודה זרה צואה רותחת...

'נוצר חסד' אבות ד ד

בדורו של אאע"ה היו ל' צדיקים

בימיו של אברהם היה בעולם שלשים צדיקים מאנשיו, כך קבלה בידם לששים רבוא. לכל עשרים

אאע"ה היה ראש למאמינים

ענין 'שבת'. כי בת עין מובחר נקודה שביסודה, מאיר בה שלשה אבות, ש' של אברהם אבינו המצוי בכל מיני מציאות של תורה ועבודה לשמה בלב נשבר, והוא המציא שכל הראשון, לחפור באר מים חיים, שאין שום מציאות בלתי השי"י אורו המתוק, וכשידע אדם שאלופו של עולם בכל תנועה, מיד יתפרדו כל פועלי או' (תהלים צב י), וימצא מקור באר מים חיים חיות אלהותו יתברך חיות ממש, וכל זה באמונה שלימה, אברהם 'והאמין בה' (בראשית טו ו), ועשה הכל 'צדקה' וחסד ורחמים על ידי אמונה שלימה, והוא מובחר האבות, חיות כל הנמצאים שבעולם.

וזה 'שבת' ש' מתקשר ב'בתי' עין שביסודה, ושם ביסודה נקודה ממובחר הברורין שבת כולו טוב, ושם השביתה ונייחא, וממשיך שביתה ונייחא להחזיר הכל לטוב גמור, וכל העשר ספירות בכל בחינותיהם בריאה יצירה עשיה, שמאיר אור אלהותו יתברך בכל המציאות, הכל נכללין בבחינות טוב גמור הארת עתיקא קדישא, כי בשבת עולין וטועמין כל העולמות והנשמות, מתכלית הטוב גמור הארות עתיקא קדישא מאיר לכל ישראל, לכל בחינות נקודה שבישראל, שעליה נהרג ונשרף ונצלב ונקברין חיים על קדושת שמו הגדול, הכל מאיר וטועם אור מהארות עתיק יומין.

'זוהר חי' ח"ב דף כא:

אאע"ה קיים כל התורה קודם מתן תורה

המצות שקיים אברהם קודם מתן תורה, הוא שקידש הצלם של יצר טוב, וזיכך גם צלם של יצר הרע להחזירו לקדושה. כי אחר חטא אדה"ר שנתערב הטוב ברע, נתערבו בחינות הצלם, וצריכין זיכוך ע"י תורה ומצוות, וכשמזככין אותו חלק טוב של הרעים, נקשור אל הטוב, והרשעים נאמר (תהלים י ז) 'יגמר נא רע רשעים' כולו רע, ונקרא 'מת' אין בו צלם, כי אין שום בחינות צלם אלא לבחינות טוב.

'נוצר חסד' אבות ג יד

אאע"ה למד תורה שבעל פה במתיבתא דרקייעא

אברהם לא היה לו תורה שבכתב, אלא תורה שבעל פה למד במתיבתא דרקייעא כפי רוחניות הדברים וסודן, וידע איך להתנהג שלא יפגום שום דבר למעלה.

'היכל הברכה' בראשית דף קמה.

אאע"ה וביתו קיימו כל התורה וכל מילי דרבנן

קיים אברהם אבינו אפילו עירובי תבשילין (יומא כח:), ומכל שכן טבילות בעל קרי לתורה ולתפלה. יתקנת עזרא' גימ' 'ברכת התורה'. ובאמת נראה שהיה נהוג בה מדורות הנביאים וקודם.

ואין לך להאריך, אם קיים אברהם כל דיקדוקי סופרים ומכל שכן טבילות בעל קרי החמורה. אשר כל נפש הזכה מרגיש, שאי אפשר לומר שום דיבור בהארה עליונה הידוע לבעלי עבודה בנפש המשכלת אם לא טבל לקריו, מכל שכן אברהם וביתו שקיים כל התורה וכל מילי דרבנן, שטבל לתורה ולתפלה.

'זוהר חי' ח"ב דף רסט.

ענין עשרה נסיונות שנתנסה אאע"ה

ענין נסיונות אברהם, שנפל ממדריגתו במצרים, וכיוצא ביד שמאל יצר הרע בדינים, ועל